



9.11.2018

ESPOON YMPÄRISTÖYHDISTYS RY  
 Villa Apteekki, Pappilantie 5, 02770 ESPOO  
[espoo@sll.fi](mailto:espoo@sll.fi), [www.sll.fi/espoo](http://www.sll.fi/espoo)

*Vastine pyydetään toimittamaan sähköisenä osoitteeseen [espoo@sll.fi](mailto:espoo@sll.fi)*

UUDENMAAN LIITTO  
 Esterinportti 2 B, 00240 Helsinki  
[toimisto@uudenmaanliitto.fi](mailto:toimisto@uudenmaanliitto.fi)

## Asia: Mielpide Uusimaa-kaava 2050 luonnoksesta

Espoon ympäristöyhdistys haluaa saattaa Uudenmaan liiton tietoon seuraavat näkemykset kaavaluonnoksesta.

### Esitetyt uudet suojelualuevaraukset sekä joukko täydennyskohteita

Tuemme kaikkia Espoon alueelle esitettyjä uusia suojelualuevarauksia. On erittäin hienoa ja tarpeellista, että maakuntakaavassa, ensimmäistä kertaa 2000-luvulla, huomioidaan myös Espoon luonnonsuojeluverkoston täydentämistarpeet. Erityisen tärkeitä esitetyistä uusista kohteista ovat seuraavat:

- Myllypuro-Örkkiniityn alue
- Miilukorpi
- Masskärrin metsä
- Vitmossen-Teirmossen
- Näkinmetsä
- Karhusuo
- Vestra-Tremanskärr-Odilampeen esitetyt laajennukset sekä
- Kirkkojärven pohjoisosan luhta-alueen osoittaminen SL-varauksina.

Uusina kohteina maakuntakaavan suojelualueiksi esitämme seuraavia kohteita:

- Käärmeasaari,
- Karakallion lehto,

- Ritvan perintömetsä lähialueineen,
- Högabergetin ydinalue,
- Nupurinjärvi,
- Kuusikodin metsä sekä
- seurakuntayhtymän omistama ns. Velskolan metsä (Kaitalammen aarnialueen länsipuolinen metsä)
- Hannusmetsä-Hannusjärven alue

Lisäksi Luukinjärven pohjoisosan perusteltua suojeluvarausta on syytä täydentää nostamalla maakunnallisen suojelun piiriin myös Vihdintien eteläpuoliset järvenrantaluhdat, metsäluhdat sekä näihin liittyvät muita luontoarvoja sisältävät Luukinjärven rantametsät. Virkistysalueeksi palautetun Oittaaan ulkoilualueen ydinosaan osalta on kaikki perusteet mieltä myös SL-varauksen käyttöä. Myös Bodomjärven Gunnarsvikenin ja Hanabäckvikenin arvokkaat rantaluhdat tulisi lisätä suojelun piiriin.

Esitämme lisäksi, että kaavan jatkotyöstössä selvitetään mahdollisuudet nostaa osa Nuuksion ulkoilualueiden luontoarvoiltaan tärkeimmistä alueista SL-varauksiksi. Espoon omistamista palstoista luonteva SL-varauksen paikka olisi mm. Selkäkallion palsta. Vastaavalla tavalla SL-varauksen ansaitsee Helsingin kaupungin omistama Ketunkorven palsta (noin 50 ha, rajoittuu länsipuolelta kansallispuistoon) sekä eräät Luukkaan, Karjakaivon ja Pirttimäen ulkoilualueiden luontoarvojen kannalta keskeiset osat.

Helsingin kaupungin omistamien ulkoilualueiden luontoarvoiltaan merkittävimpien osien osoittaminen SL-varauksina on perusteltua myös sen takia, että kaupungin kiinteistövirasto tuotti loppuvuodesta 2016 muiden hallintokuntien kanssa yhdessä valmistellun selvityksen ulkopaikkakuntien maaomaisuuden tulevasta kaavavilusta käytöstä. Kyseisessä selvityksessä muun muassa merkittävä osa nykyisistä Nuuksion ulkoilualueista ja Hannusmetsästä esitettiin myytäväksi. Tällaisessa tilanteessa pelkkä maakuntakaavan virkistysaluevaraus ei riitä takaamaan luontoarvojen säilymistä.

Edellä mainittujen uusien kohteiden rajausehdotukset on toimitettu (lukuunottamatta Hannusmetsä-Hannusjärven kohdetta) Uudenmaan liittoon Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin toimesta vuoden 2015 huhtikuussa, osana 4. vaihemaakuntakaavan valmistelua.

### **Virkistysalueet ja virkistyskäytön kohdealueet**

Tuemme sitä, että osittain Espoon puolelle sijoittuvalle Tali-Iso Huopalahden alueelle on esitetty suojelu- ja virkistysaluetta. Osittaiskiitoksen ansaitsee myös Oittaaan ulkoilualueen palauttaminen maakuntakaavaan virkistysalueena, joskin tällä alueella myös SL-aluevaraus olisi ydinalueen osalta hyvin perusteltu.

Pidämme varsinkin pääkaupunkiseudun kannalta huonosti harkittuna maakuntaliiton ratkaisua määritellä 50 hehtaaria maakunnallisen virkistysalueen minimikokorajaksi. Esitämme kokoraja-ajattelusta luopumista tai edes sitä, että raja-arvoksi muutetaan 25 hehtaaria tai 30 hehtaaria. Lisäksi esitämme, että maakunnallisesti merkittäväksi nykyisen tai tulevan käytön perusteella arvioidut virkistysalueet esitetään samalla tavalla kuin on toimittu maakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen kohdalla. Eli liitteaineistoissa esitetään tarkemmat rajaukset ja kuntakohtaisissa taulukoissa rajausten pinta-alat, jolloin merkinnälle voidaan antaa myös rakentamisrajoitus.

Haluamme lisäksi saattaa kaavoittajan tietoon sen huomion, että kaavaluonnos jättää varsinaisen Etelä-Espoon tärkeimmät säilyneet metsäiset virkistysalueet melko lailla kokonaan ilman huomiota. Näillä metsillä on jo nykyisen käyttöasteen puolesta maakunnallista merkitystä. Etelä-Espoon asukasluvun kasvun myötä merkitys tulee vielä kasvamaan. Merkityksensä takia muun muassa Hanikan metsäalueet tulee osoittaa virkistysaluevarauksella, kuten myös Hannusmetsän-Hannusjärven alue mikäli se ei kokonaisuudessaan sisältyisi SL-varaukseen. Vähintään virkistyskäytön kohdealueen merkinnän ansaitsevia ovat lisäksi ainakin Suvisaariston keskiosa (suojelualueiden väliset metsät), Eestinkallio, Sammalvuori sekä Lukukallion alue.

## **Viheryhteystarpeet**

Kaavassa esitetään poistettavaksi valtaosaa Etelä- ja Keski-Espoon nykyisistä maakuntakaavan viheryhteysistä. Lisäksi viheryhteysmerkinnän kaavamääräystä ja ohjaavuutta on heikennetty. Ratkaisun perusteita ei ole kunnolla avattu. Espoon ympäristöyhdistyksen mielestä tämä on erittäin huolestuttavaa. Miten on mahdollista, että juuri kaikkein kiivaimman kasvun alueella eri tasoisesti säilyneet maakunnalliset viheryhteydet ovatkin lähes kaikki muuttuneet paikalliseksi kysymykseksi, jonka huomiointivelvoite on jätetty puhtaasti kaavan yleisten suunnittelumääräysten varaan. Kukaan kuntakaavoitusta enemmän seuraava ei usko, että näillä maakuntakaavan yleisillä suunnittelumääräyssuosituksilla olisi sinällään mitään vaikutusta kuntakaavoituksen maankäyttöratkaisuihin.

Pohjois-Espoon osalta viheryhteyksien verkostoa on joiltakin osin jopa korjattu ja täydennetty (mm. Kalajärven lounais- ja länsipuolella), mistä maakuntaliitto ansaitsee tunnustuksen.

Esitämme, että maakuntaliitto palauttaa kaikki voimassa olevat maakuntakaavan viheryhteydet, jollei ole olemassa selvää näyttöä siitä, että tapahtunut maankäyttö on kyseisen yhteyden säilyttämisedellytykset tuhonnut. Näissäkin tapauksissa tuhoutumisen aste on syytä merkintäkohtaisesti avata. Kaavan yleispiirteistäminen ei ole mikään este viheryhteyksien tarkemmallekaan osoittamiselle, koska aikaisempien kaavojen tapaan pääkaupunkiseutu voidaan viherrakenteen osalta esittää tarkemmalla kartalla. Esitämme, että näin myös toimitaan.

## **Rannikko- ja saaristovyöhyke**

Kaavaluonnoksesta on poistettu pääkaupunkiseudun rannikko- ja saaristovyöhykkeen merkintä, jossa yleisellä suunnittelumääräyksellä ohjauksen sisäpuolella olevat virkistykseen soveltuvat, yhtenäiset ja riittävän laajat rakentamattomat maa-alueet on varattu yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa virkistykseen, jollei erillisellä aluevarausmerkinnällä ole muuta osoitettu. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on rajauksen sisäpuolella selvittävät ja otettava huomioon tärkeät lintualueet.

Esitämme rannikko- ja saaristovyöhykkeen merkinnän palauttamista Uusimaa 2050 -kaavaan.

## **Uudet raideliikenteeseen tukeutuvat taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeet**

Kaavaluonnoksessa perinteisesti Histan alueelle esitettyä raideliikenteeseen tukeutuvaa taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä on laajennettu Turunväylän eteläpuolelle siten, että se ulottuu Mynttilän eteläpuolella jo Kehä III:lle saakka. Ratkaisu on vastuuton. Mitään erityisperustetta näin laajaan kehittämisvyöhykkeeseen sekä Histan ja Mynttilän alueiden maankäytön yhteistarkasteluun ei ole.

Högäbergetin alueella, Kvarnträsketin ja Dämmanin eteläpuolella on niin merkittäviä luontoarvoja, että kehittämisperiaatemarkintä tulisi siltä osin poistaa.

## Yhteenveto

Espoon ympäristöyhdistys on ilahtunut Uusimaa-kaavaan 2050 esitetyistä uusista suojeluvarauksista ja esittää niille tukensa. Lisäksi yhdistys esittää kaavaan myös joukon täydentäviä uusia suojelualueita kuten Hannusjärven-Hannusmetsän alueen. SL-varaus ja suojelualan perustaminen turvaa paitsi luonnon säilymistä myös virkistysmahdollisuudet luonnossa silloinkin, kun ympäröivä maankäyttö tehostuu tai omistaja vaihtuu. Yhdistys esittää kaavaan palautettavaksi maakunnalliset viheryhteystarpeet, jotka muuten tuhoutuisivat Etelä- ja Keski-Espoon rakentamispaineissa. Myös pääkaupunkiseudun rannikko- ja saaristovyöhykkeen merkintää esitetään palautettavaksi. Yhdistyksen mielestä Histan raideliikenteeseen tukeutuva taajamatoimintojen aluetta ei tule laajentaa etelään kehä III saakka, jolloin se vaarantaisi Mynttilän alueen merkittävät, SL-varaukseksi sopivat luontoarvot.

Espoossa 9.11.2018

ESPOON YMPÄRISTÖYHDISTYS RY

Virpi Sahi, puheenjohtaja

Anni Simola, taloudenhoitaja

puh. 050 308 2457

puh. 040 512 2338

[virpi.sahi@sll.fi](mailto:virpi.sahi@sll.fi)

[annisimol@gmail.com](mailto:annisimol@gmail.com)